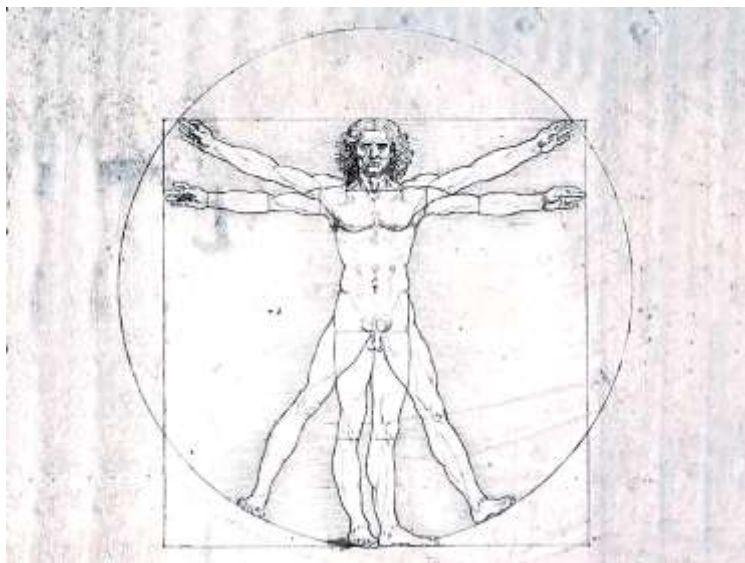

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ВІКОВІ СКЛАДОВІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

(Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції
Рівне, 16-17 березня 2007 р.)

Рівне, 2007

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини. Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції. Рівне, 16-17 березня 2007 р. Рівне, РДГУ, 2007. – 198 с.

Редакційна колегія:

- Воробйов А.М.** – професор, проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ, Заслужений працівник освіти України – голова;
- Лико Д.В.** - професор, академік УЕАН, Заслужений працівник освіти України, декан психолого-природничого факультету РДГУ;
- Романюк В.Л.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ
- Артемова О.І.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Безлюдна В.І.** - доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;
- Главінська О.Д.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Грюк І.Б.** – доцент, завідувач кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Марциновський В.П.** – професор, завідувач кафедри анатомії та фізіології РДГУ;
- Мельник В.Й.** - доцент кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Павелків В.Р.** – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Матеріали обговорені та рекомендовані до друку на засіданні науково-методичної ради психолого-природничого факультету РДГУ. Протокол № 3, від 9 березня 2007 р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Павлов І.П. Лист до молоді	4
Секція I. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	5
Лико Д.В., Мельник В.Й. Вплив стану довкілля на здоров'я людей	5
Алтухова Анастасія. Вплив екологічних криз і катастроф на психічне здоров'я людини	8
Кравчук Володимир. Вплив та наслідки забруднення атмосферного повітря міста автотранспортом	11
Буткевич Сергій. До проблем становлення екологічної психології	14
Донець Світлана. Психологічні наслідки техногенних катастроф ..	15
Дідусенко Галина. Якість поверхневих вод Рівненщини	18
Денисюк Оксана. Екологічні складові психічного здоров'я	19
Ігнатієва Анастасія. Психологічні особливості дітей, що мешкають у зоні посиленого радіоекологічного контролю	22
Белеля Марина. Екологічна оцінка якості води р. Іква в межах Рівненської області	25
Кушнір В.М., Панасюк В.Ю., Кириченко О. Порушення психофізіологічних процесів і їх профілактика	27
Латюк Ірина. До проблеми визначення екологічної культури особистості	29
Лико Сергій. Зернисті фосфорити у сільськогосподарському виробництві	34
Максимець Оксана. Наслідки акумуляції радіонуклідів у деревині та продукції із деревини	36
Мантула М. Якість води р. Устя та здоров'я жителів міста	40
Миронець Марина. Роль реабілітаційної діяльності психологічної служби системи освіти у збереженні психологічного здоров'я постраждалих від техногенних катастроф	44
Ожаровська Світлана. Соціально-психологічна складова наслідків Чорнобильської катастрофи	46
Пілічук Ольга. Дослідження віддалених наслідків техногенних катастроф на прикладі переселених чорнобильців Миколаївської області	48

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Сахневич Людмила. Вплив промислових викидів Рокитнівського склозаводу на якість атмосферного повітря	51
Фількевич Вікторія. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	53
Хабаров Володимир. Дослідження внутрішнього опромінення населення контрольованої зони Рівненської АЕС.....	56
Хильчук Ольга. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини.....	58
Шаправський Олександр. Техногенне забруднення атмосферного повітря м. Рівне промисловими викидами КТП «Теплокомуненергія»	63
Секція II. Вікові та гендерні аспекти психічного здоров'я особистості	66
Осьмак Л.П., Андрущенко Оксана. Гендерні особливості конфліктної поведінки підлітків	66
Вітрук Алла. Негативний вплив телебачення на психіку підлітків ..	68
Галабурда Лідія. Професійні інтереси як компонент психічного здоров'я особистості	70
Гусаківська Світлана. Психологічні чинники адитивної поведінки підлітків.....	72
Дука Ольга. Здоровий спосіб життя в юнацькому віці: реальний погляд	80
Драченко Ольга. Гендерні особливості соціальної адаптації	82
Юрченко В.М., Замлинна Наталія. Гендерні особливості міжособистісних стосунків у дітей молодшого шкільного віку	85
Ковальчук Богдана. Феномен психічного здоров'я як об'єкт теоретичних досліджень	87
Ковтун Наталія. Зв'язок між особливостями стосунків у сім'ї та формуванням агресивних реакцій в юнацькому віці	90
Корольчук Ірина. Пам'ять в системі пізнавальної діяльності	93
Костючок Олег. Психологічні особливості впливу соціального статусу в групі на характер міжособистісних стосунків молодших школярів	95
Кужель Інна. Профілактика алкоголізму – основа психічного здоров'я нації	98
Лаворик Лариса. Наукові дослідження материнської сфери – проблеми та перспективи.....	100
Музичук Віта. Згубний вплив куріння на організм людини	103

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Назарець Людмила. Передумови адиктивної поведінки підлітків та фактори захисту тема.....	106
Почасвець Ірина. Гендерні та мотиваційні особливості формування звички тютюнопаління серед студентської молоді	108
Пясецька Ірина. Екологічні і вікові складові психічного здоров'я людини.....	110
Соботович Олександр. Особливості короткочасної пам'яті у студентів-біологів.....	113
Юрим Світлана. Моделювання пам'яті	115
Секція III. Діагностика та шляхи профілактики розладів психіки та поведінки	117
Руденко Н.М, Бейлах О.М. Аналіз рівня сформованості відповідальності студентів-першокурсників	117
Божок Яна. Вплив епілепсії на психічний розвиток і поведінку хворого.....	118
Неровня О.В., Вовк Анна. Психопатологічне функціонування у соціально-культурному контексті.....	121
Гомончук Катерина. Дослідження особливостей сприйняття соціальних феноменів студентами молодших курсів (на основі теорії Дж. Келлі).....	123
Гончарова Наталія. Інформаційні неврози: проблема діагностики і профілактики	126
Дубровський Роман. Переваги ДБСТ над школами-інтернатами у контексті попередження проявів девіантної поведінки	129
Зажицька Тетяна. Теоретичні та прикладні аспекти стилю.....	132
Зеленська О. Проблема погіршення стану здоров'я дітей і молоді в Україні та шляхи формування здорового способу життя	133
Юрченко В.М., Князева Анна. Соціально-психологічні установки українських студентів до сприймання людей інших національностей.....	135
Осьмак Л.П., Кордоба Інна. Комунікативна некомпетентність як чинник соціально дезадаптованої поведінки підлітків	138
Вікторія Косенко. Психологічні аспекти віктимної поведінки в підлітковому віці	139
Козішкurt Уляна. Агресивні тенденції в сучасному суспільстві: інстинкт чи інформаційний наслідок?	142
Кравець Віта. Формування сприятливого мікросередовища сім'ї.....	144
Лабик Юля. Психосоматичні розлади як проблема клінічної психології: регіональні аспекти	147

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Музичук Ірина. Усвідомлення сенсу життя як чинник самоактуалізації підлітків	151
Назаренко Ольга. Проблемы одаренности и гениальности	153
Остапович Ірина. Конструктивні копінг-стратегії.....	155
Поліщук Альона. Фобії-комплекси: причини і наслідки.....	158
Романів Наталія. Специфічні особливості виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у різних типах навчальних закладів	160
Ромашевська Ольга. Нові шляхи діагностично-корекційної допомоги дітям з особливими потребами	164
Осьмак Л.П., Тирак Тетяна. Психопрофілактика деструктивних форм самоствердження підлітків	167
Усачик Ольга. Антистресорні властивості лікарських рослин – радіопротекторів.....	169
Хоровець Ірина. Психічне здоров'я як складова якості життя особистості	172
Чубко Мар'яна. Зростання патологій щитоподібної залози, викликаних радіаційним забрудненням деяких районів Рівненської області як один із чинників впливу на поведінку людини.....	175
Чекун Юлія. Профілактична дія радіопротекторів по подоланню проявів патогенезу ЦНС	179
Шевців М.В., Чикун Зоряна. Психофізіологічні механізми формування неврозів	181
Юрчук М. Люди і СНІД - знати, щоб жити	183
Янчук Катерина. Психологічні чинники виникнення розладів харчування та шляхи їх профілактики у старшокласниць	186
Відомості про авторів.....	190

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

методики для надання допомоги цій категорії населення. Ми не можемо допустити, щоб фізично здорове покоління відчувало себе невиліковно хворими.

Список використаних джерел:

1. Гарас А.Е. Психологія екстремальних ситуацій. – М., 2000. – 73 с.
2. Католик Г., Корнієнко І. Техногенні катастрофи. Психологічна допомога очевидцям та постраждалим. – Львів: «Червона калина», 2003. – 144с.3. Соціально-психологічна реабілітація дітей і підлітків, що постраждали від Чорнобильської катастрофи. //Збірник наукових праць /Під ред. О.В. Киричук. – Київ, 1992.

УДК 504.054:543.26

ВПЛИВ ПРОМИСЛОВИХ ВИКИДІВ РОКИТНІВСЬКОГО СКЛОЗАВОДУ НА ЯКІСТЬ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Сахневич Людмила, студентка РДГУ

Науковий керівник: **Мельник В.Й., к. геогр. н., доц.**

Атмосферне повітря – один з найважливіших природних ресурсів, без якого життя на землі було б абсолютно неможливим.

Одним із забруднювачів атмосферного повітря Рокитнівського району є Рокитнівський склозавод. Саме скляна промисловість є пріоритетною галуззю промисловості в районі. Питома вага продукції цієї галузі в загальному об'ємі промислового виробництва становить 80-82%.

В процесі виробництва основні викиди забруднюючих речовин в атмосферу зумовлені: виділенням пилу при обробці сировинних матеріалів і приготуванні шихти, виділенням газоподібних продуктів, що утворюються в процесі скловаріння, виділенням речовин в процесі формування скловиробів. Забруднення атмосферного повітря відбувається також при згорянні природного газу в процесі роботи барабанів та від дільниць блоку допоміжного виробництва (зварювальні пости, деревообробні та металообробні верстати, зарядка акумуляторних батарей).

Особливо шкідливий вплив на організм людини чинить присутність в атмосферному повітрі пилу та азоту оксиди, які викидаються даним підприємством. Вплив пилу на організм людини пов'язаний з його дисперсністю. Дрібні часточки проникають у дихальні шляхи і подразнюють слизові оболонки. Довготривалий вплив дуже дрібного пилу може спричинити закупорювання пор і

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

зменшення потовиділення. У людей, які тривалий час мешкають в умовах підвищеної запыленості місцевості, спостерігаються фіброзні зміни у легенях.

Всі забруднюючі речовини, які викидаються підприємством негативно впливають на навколишнє середовище, та здоров'я людей (табл. 1).

№ п/п	Найменування речовини	ГДК м.р., ОБРВ, мг/м ³	Клас небезпеки	Потужність викиду забруднюючих речовин т/рік
1.	Азоту оксиди (у перерах, на азоту двоокис)	0,085	2	78,5404
2.	Вуглецю окис	5,0	4	194,9802
3.	Ангідрид сірчистий	0,5	3	0,0875
4.	Пил неорганічний, що містить кремнію двоокис – 70-20% (зола)	0,3	3	0,825
5.	Пил неорганічний, що містить кремнію двоокис – більш 20% (пісок)	0,15	3	7,2827
6.	Пил неорганічний, що містить кремнію двоокис – менш 20% (доломіт та ін.)	0,5	3	5,4870
7.	Натрію карбонат (сода кальцінована)	0,04	-	1,7601
8.	Натрію сульфат	0,3	3	0,1388
9.	Кислота сірчана	0,3	2	0,0016
10.	Залізу окис (у перер. на залізо)	0,4	3	0,0185
11.	Марганець та його сполуки у перерах. на MnO ₂	0,01	2	0,0023
12.	Пил абразивно – металевий	0,4	-	0,1685

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

13.	Пил деревини	0,1	-	3,0629
14.	Кислота оцтова	0,2	3	0,0694
15.	Фурфурол	0,05	3	0,0187
16.	Спирт етиловий	5,0	4	0,7080
17.	Бензин (нафтовий, мало сірчистий, у перерах. на вуглець)	5,0	4	0,0765
18.	Вуглеводні насичені C ₁₂ – C ₁₉ (у перерах. на сумарний органічний вуглець)	1,0	4	9,6322
19.	Аерозоль масла	0,05	-	0,3154
20.	Алюмінію оксид	0,01 (с.д)	2	0,0757

Азоту оксиди різко подразнюють легені та дихальні шляхи, спричиняють виникненню у них запальних процесів. Звідси випливає, що присутність у повітрі токсичних газових компонентів на організм людини має шкідливий вплив.

Отож, забруднення атмосферного повітря є досить негативним явищем для розвитку, життєдіяльності всіх процесів, які відбуваються в навколишньому середовищі.

Список використаних джерел

1. Бойчук Ю.Д. Екологія і охорона навколишнього середовища.- Суми: Університетська книга, 2002.
2. Злобін Ю.А. Основи екології. К.:-, Лібра”, ТОВ, 1998.
3. Проект нормативів ГДВ забруднюючих речовин в атмосферне повітря. ВАТ „Рокитнівський скляний завод”.

УДК 364.254:159.972

ТЕХНОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ І РОЗЛАДИ ПСИХІКИ ТА ПОВЕДІНКИ

Фількевич Вікторія, студентка КОПІ імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: **Кравець Л.М., ст. викл.**

У ХХІ ст. екологія і безпека життєдіяльності людини стали одними з найактуальніших наук, а проблема взаємодії людини та біосфери — глобальною проблемою сучасності. У третьому тисячолітті, яке справедливо називають інформаційним, комп'ютерним, людство вимушене зіставляти й узгоджувати свою